

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

7. Národní obrození

Pracovní list 7A

1. Charakterizuj postavení češtiny ve 2. polovině 18. st.

2. Srovnaj osobnost a význam díla Josefa Dobrovského a Josefa Jungmanna:

- ✓ časové zařazení
- ✓ vztah k češtině
- ✓ jazyk vlastní tvorby
- ✓ vědecké zaměření
- ✓ díla

3. Ke jménu autora doplň název díla a urči žánr z nabídky:

Zevrubná mluvnice češtiny, Toman a lesní panna, Slávy dcera, Hadrián z Římsů, Dějiny národu českého v Čechách i v Moravě, drama, historie, balada, soubor sonetů, gramatika.

F. Palacký

J. Kollár

F. L. Čelakovský

J. Dobrovský

V. K. Klicpera

4. Ukázky a úkoly

A

Josef Jungmann: O jazyce českém: Rozmlouvání první

Z Veleslavína:

Chvalné a potěšitelné jest to srdci mému, an vidím, kterak i do cizích zemí jazyk můj milý se šíří. Vy, jakož patrně jest, Němec jste; odkud, prosím, rodič?

Čech:

Na, na, pan, ja Šech je a v Šechy narotil.

Z Veleslavína:

I toť jste tedy celé své živobyť v cizině strávil; a kdežto, můj milý, že vám možné nebylo, abyste se doučil jazyku českému?

Čech:

Ja pyl můj život ne přes granic šesky. Ja v Prase narotil, v Prase šiva pyl a v Prase umšel.

1. Jakou **formou** je dílo psáno?
2. **Kdo s kým** v ukázce rozmlouvá?
3. Jaká byla **úroveň znalostí češtiny** českých obyvatel?
4. Co bylo hlavním **cílem** obrozenců v tomto období?
5. Jmenuj autora **další díla**.

B

Je snad česká národní sláva ohrožena, rozeznáváme-li pravé od nepravého? ... Ptá-li se nyní někdo, jakou cenu by mohla mít pro naše dějiny velebná báseň o Libušině soudu, kdybychom ji mohli považovati za plod doby předhájkovské, musím odpověděti: naprosto žádnou. Již místo, na němž Libuše soudí, totiž hrad Vyšehrad, je tam nesprávně udáno. Vyšehrad tehdy ještě nestál. Podle Kosmova svědectví vystavěn teprve po povolání Přemysla na trůn.

Josef Dobrovský

1. O jaké **památce** se v ukázce mluví?
2. Proč Dobrovský **pochyboval o pravosti**?
3. Jak přijali argumenty Dobrovského jeho **současníci**?
4. Jak pokračovaly **spory o Rukopisy**?
5. Kdo byli **pravděpodobní autoři** a co motivovalo jejich čin?